

IIA 8263a (писмото), публ. Д. Т. Страшимиров. Васил Левски. Живот, дела, извори. Т. I. С., 1927, №487, 574-575. **28.** НБКМ-БИА, ф.87, IIA 84046. **29.** НБКМ-БИА, ф.87, IIA 8404в. **30.** К. Мирчева. Документи, свързани с дейността на Любен Каравелов (1872-1878)..., №5, 174-175. **31.** НБКМ-БИА, ф.5, а.е.5, л.53-54. **32.** НБКМ-БИА, ф.87, IIA 8493. Публ.ДТС.АВ, I, №19, 204-205. **33.** НБКМ-БИА, ф.87, IIA8642. Публ.ДТС.АВ, I, №3, 490-492. **34.** НБКМ-БИА, ф.87, IIA8295. **35.** ДА-Варна, ф.690К, оп. 2, а.е.51, л. 9. **36.** НБКМ-БИА, ф.87, II A8565. Публ.ДТС.АВ, I, №3, 293.; НБКМ-БИА, ф.5, а.е.15, л.1-2; НБКМ-БИА, ф.87, II A8565. Публ.ДТС.АВ, I, №3, 293. **37.** НБКМ-БИА, ф. 5, оп. 1, а.е. 5, л. 53-54. **38.** НБКМ-БИА, ф.87, II A8413.

ОСМАНСКИЯТ НАКАЗАТЕЛЕН ЗАКОН ОТ 1858 г. И НАКАЗАТЕЛНОПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ СПРЯМО УЧАСТНИЦИТЕ В БЪЛГАРСКИТЕ НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНИ ДВИЖЕНИЯ ПРЕЗ 60-70-те ГОДИНИ НА XIX в.

Теодора Бакърджиева

До началото на XIX в. основен законодателен източник в Османската империя са постановленията на Шериата, залегнали в основите на обичайното и писаното право, което ги прави задължителни при решаването на всички юридически казуси. Едва след провъзгласяването на реформените актове от 1839 г. и 1856 г. са предприети конкретни стъпки по пътя към кодифициране и модернизиране на правната система. Преобразованията, които се предвиждат в двата документа са наречени "танзимати-и-хайрийе" (благотворни реформи), дали името на целия период - Танзимат.

Още създателите на Гюлханския хатишериф - първата по рода си програма за по-нататъшно реформиране на държавата с оглед нейното модернизиране, обосновават необходимостта от осигуряване на ред и законност в държавата. В документа те обръщат специално внимание на процесуалните действия срещу нарушителите на закона, като обявяват, че съдбата на всеки обвиняем ще се съди публично и съгласно действащите закони, а наложените наказания ще бъдат съизмерими с "прегрешенията". Гюлханският хатишериф става гарант и за законността при изпълнението на смъртните присъди, за които е предвидено да влизат в сила само след надеждно доказана вина и издадено съдебно решение.¹ В специален императорски ферман, придружаващ Гюлханския хатишериф, разпратен до всички управители на области, централната власт дава конкретни указания за начина, по който в бъдеще трябва да се изпълняват смъртните присъди. Новите правила изискват